

ChristenUnie Magazine

VERKIEZINGS
Special

Mirjam Bikker in gesprek
met Jurjen ten Brinke

**'Ik weet met welk
kompas de ChristenUnie
aan de slag gaat'**

Hoe vertel ik over de ChristenUnie
op een verjaardag?

GELOOF IN DE
SAMENLEVING

Op wie
stem jij?

Maak kennis met
onze **50** kandidaten

4

MIRJAM IN
GESPREK MET
JURJEN TEN BRINKE

16

HOE KAN IK
MEE DOEN
MET DE
CAMPAGNE?

18 CAMPAGNELEIDER
MAARTEN

12

Colofon

Redactie

Carola van der Krieke,
Ella Melgers-van Pijkeren,
Jacqueline Vandermeer-van Hoven,
Alma Broekmaat-Hagens,
Janno Kamphorst (eindredacteur)

Met dank aan:

Anne Paul Roukema | www.inhisimage.nl
Theanne Boer | www.theanneboer.nl
Erika Floor | www.inbeeldmetfloor.nl

Vormgeving

idd.nu

Drukwerk en verzending

De Drukwerkkanjer

Contact

Postbus 439, 3800 AK Amersfoort
Tel. 033 4226969
info@christenunie.nl
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
www.christenunie.nl/contact
Bezoekadres:
Piet Mondriaanlaan 48,
3812 GV Amersfoort

Giften

De ChristenUnie steunen met uw gift?
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18 t.n.v.
ChristenUnie te Amersfoort

*Zowel uw contributie als uw gift aan
de ChristenUnie zijn aftrekbaar als gift
bij uw aangifte Inkomstenbelasting.*

CBB

ChristenUnie magazine verschijnt in
braille en audio bij het CBB
Tel. 0341 565 499

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met
het kalenderjaar. Opzeggen kan
alleen schriftelijk voor 30 november
bij de ledenadministratie:
ledenadministratie@christenunie.nl.
Alle mutaties worden door de
ledenadministratie per e-mail of
per post aan u bevestigd.

Contributie-inning

Per jaar: wij schrijven rond
28 januari de contributie af.
Per kwartaal: wij schrijven rond
28 jan/apr/juli/okt af.
Per maand: wij schrijven elke
maand rond de 28e af.

Agenda

- 4, 11 EN 18 NOVEMBER:
blauwe zaterdagen
- 22 NOVEMBER:
Tweede Kamerverkiezingen
- 30 NOVEMBER:
Groenlezing 2023
'Waarachtige democratie'.
Jeroen de Ridder, bijzonder
hoogleraar christelijke filosofie,
verzorgt de jaarlijkse Groenlezing.
Aanmelden:
wi.christenunie.nl/groenlezing-2023

Persoonsgegevens en privacy

De ChristenUnie gaat zorgvuldig om met
uw persoonsgegevens. Meer informatie
hierover in onze privacyverklaring op
www.christenunie.nl/privacyverklaring.
Vragen of bezwaar? Mail of bel met het
Partijbureau.

ChristenUnie

Geef geloof een stem

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

Doe mee met de blauwe beweging!

Op het moment van schrijven hebben we net het verkiezingscongres achter de rug. Wat is het mooi om zoveel betrokkenheid te zien van onze leden en onze kandidaten. Vanuit het geloof, dat ons verbindt, willen we met elkaar bouwen aan een samenleving waar plek is voor iedereen.

De afgelopen maanden is er echt keihard gewerkt aan de voorbereidingen voor de verkiezingen. We zijn als bestuur erg dankbaar voor al het werk van de selectie- en de verkiezingsprogrammacommissie. Het congres heeft het programma en de kandidatenlijst vastgesteld. De 50 kandidaten stel ik graag aan u voor in deze special (pag. 9).

In ons verkiezingsprogramma 'Nieuwe verbondenheid' delen we onze plannen voor Nederland (pag. 12). In de verkiezingscampagne maken we ons sterk voor zorgzame gemeenschappen, komen we op voor het leven op aarde en willen we rust in het huishoudboekje brengen. We geloven in een samenleving waarin we naar elkaar omzien.

Komende campagne gaan we op stap met onze bevlogen lijsttrekker Mirjam Bikker. In haar speech op het congres riep ze op om samen de handen uit de mouwen te steken, oog te hebben voor elkaar en te zoeken naar verbondenheid. We hopen dat veel mensen deze boodschap op 22 november willen ondersteunen met hun stem. Dit kan niet zonder uw steun in de vorm van gebed, gift of actie. Alleen samen vormen we de blauwe beweging van de ChristenUnie. Doet u met ons mee?

In verbondenheid,

Ankie van Tatenhove

Voorzitter Landelijk Bestuur

“Een zorgzame gemeenschap vorm je *sámen*”

HET GELOOF VAN MIRJAM BIKKER IN CAMPAGNETIJD

De keukentafel. Mirjam Bikker ziet er tijdens deze verkiezingscampagne genoeg. Maar nu zitten we aan een bijzondere: die van haar ouders in Nunspeet. Daar gaat voorganger en EO-presentator Jurjen ten Brinke in gesprek met Mirjam over haar roots, over hoe ze is geworden wie ze is en natuurlijk over de toekomst van ‘haar’ ChristenUnie. Regelmatig klinkt het: “En toch: God houdt van ons.”

Tekst: Theanne Boer • Beeld: Erika Floor

Mirjam is niet opgegroeid in het huis waar haar ouders nu wonen, een huis even buiten de dorpskern van Nunspeet. “Maar ik ben van hieruit wel getrouwd”, vertelt ze. De goed gevulde boekenkast valt op en het levensgrote orgel, want vader Bikker is naast gepensioneerd onderwijskundige, organist in de Hervormde dorpskerk. Moeder, leerkracht op een basisschool, luistert tijdens het interview op de achtergrond mee maar voor en na die tijd vliegt ze weg op haar fiets: altijd in de weer voor anderen.

Tijdens Mirjams eerste basisschooljaren woonde het gezin in Moordrecht, daarna verhuisden ze naar de Veluwe. Een warm en veilig gezin, vertelt Mirjam en met drie meiden heel wat rustiger dan haar eigen huishouden, waar naast een dochter ook twee zoons zorgen voor de nodige reuring.

OUDE OMA BIKKER

Mirjam: “Mijn ouders komen allebei uit het onderwijs. Zij vertelden ons graag verhalen

over de Here Jezus en gaven ons mee dat je leven van betekenis mag zijn voor anderen. Dat je iets uit te delen hebt. En dat het heel gewoon is om naar de kerk te gaan en daar volop mee te doen. Als ik aan mijn jeugd terugdenk, zie ik dat het uiteindelijk ging om de kern: Jezus leren kennen. Daar ben ik ontzettend dankbaar voor. Dat wil ik mijn kinderen ook weer meegeven. Want dat is het grootste geschenk dat je kunt krijgen.”
Jurjen: “Wie waren jouw rolmodellen behalve je ouders?”

Mirjam: “Dan denk ik aan mijn oude oma Bikker. Een eenvoudige hardwerkende vrouw met een Rotterdamse nuchterheid en vrolijkheid. Altijd bezig. Als we kwamen, bakte ze cake of boterkoek en we konden niet vertrekken zonder een lolly uit de trommel. En bij mijn andere opa en oma waar ik af en toe logeerde, werd elke ochtend aan tafel gebeden voor alle kinderen. Die werden bij hun naam genoemd en bij God gebracht. Pas veel later realiseerde ik me dat er daardoor bij mij zaadjes zijn geplant.”

“Samen planten we zaadjes van verandering, van hoop. In geloof en in gebed.”

EN TOCH...

Jurjen: “Je komt dus uit een biddend gezin. Er is voor jou gebeden, al toen je heel jong was.”

Mirjam: Ja, dat ontroert me wel nu je dat zo zegt... Want dat is van een liefde die onuitsprekelijk kostbaar is... Waar ik als kind niet om gevraagd heb, heb ik toch zomaar gekregen. Dat is heel bijzonder, omdat ik... Ja, het is wel echt het allerbelangrijkste wat je aan je kinderen kan geven.

Jurjen: “Wat is dat allerbelangrijkste dan?”

Mirjam: Het geloof dat God van je houdt en voor je zorgt hoe je leven ook gaat. Kijk, ik zit hier nu op een hele fijne plek met jou. Maar we hebben allemaal momenten dat het minder goed gaat, dat het moeilijk is. En toch... als ik dan naar de generaties voor mij kijk, die ook het nodige hebben meegemaakt en zij geven juist dat aan mij door... Nou, dat ontroert mij...

Jurjen: “‘En toch’ was een mooie titel geweest van jullie verkiezingsprogramma.”

Mirjam: “Ja, dat was een goed idee geweest, inderdaad, maar ‘Geloof in de samenleving’ vind ik ook echt een mooie hoor!”

Jurjen: “Maar ga er eens op in, op dat ‘en toch’?”

Mirjam: “Nou, er is van alles dat echt niet goed gaat. Ook in Nederland. Zoveel kinderen die eenzaam en somber zijn. Ik heb jongeren gesproken die het leven niet zien zitten. Vanwege alle crises wereldwijd, maar ook omdat ze zich niet geliefd weten. Ze ervaren stress omdat ze denken dat ze moeten presteren. Ik heb ook mensen gesproken die klemlopen omdat ze de overheid niet meer naast zich hebben staan maar tegenover zich. Die voor hun gevoel vastzitten in de modder van hun bestaan. En dan kan je met allerlei technische oplossingen komen, maar je weet dat dat niet genoeg zal zijn. Want het begint ermee ▶▶

dat je de ander ziet staan. En dat betekent: en toch. God ziet je en wij willen dat jij je gezien weet. We willen met je optrekken om hier doorheen te komen. We gaan echt niet alles oplossen de komende vier jaar. Iedereen die dat belooft, praat onzin. Maar daarom gaan we de moed niet opgeven. Want er is altijd een 'en toch!'"

EEIRST BIDDEN

Jurjen: "Herinner je je dingen uit je eigen leven waarin dat 'en toch' een rol speelde? Dat er botsingen waren, misschien wel rond God en geloven? Of is je geloof altijd een constante lijn geweest?"

Mirjam: "Geloof is wel een constante lijn geweest. Natuurlijk heb ik als student wel mijn vragen gehad, maar uiteindelijk is mijn basisvertrouwen denk ik heel kinderlijk: mag ik gewoon een schaapje van de kudde zijn? Dat heeft nooit ter discussie gestaan."

Jurjen: "Wanneer schuurt het dan wel in je geloofsleven?"

Mirjam: "Als ik heel druk ben en een volle agenda heb, moet ik ervoor waken dat ik toch blijf bidden en Bijbellezen. Want als ik dat niet doe, wordt het langzaam maar zeker stiller, merk ik. Dan is God verder weg en dat mis ik nog niet eens ook. Daar moet ik echt op letten, want

voor ik het weet, begint de ochtend met het nieuws op m'n telefoon, en vervolgens vraagt één van de kinderen iets en dan zit ik al volop in de dag. De Bijbelapp 'Eerst Dit' hielp mij enorm om de dag te starten met God. Later vond ik weer nieuwe gewoontes. Want ik wil met God leven, dus waarom geef ik Hem dan alleen de kruimels van mijn tijd?"

Jurjen: "Ik herken dat. En net als jij vanuit een stabiele en warme opvoeding. Het is een van mijn grootste valkuilen."

Mirjam: "Hoe werkt dat dan bij jou?"

Jurjen: "Nou, ik heb een setje gaven en talenten van God gekregen, maar ik kan zomaar denken: ik kan best aardig preken, of ik er nu voor op mijn knieën lig of niet. En dat werd op den duur een aanklacht in mij. Ik dacht: ja, wacht even. Mijn leidsman Jezus moest alleen de berg op om zijn Vader te zoeken. Het moet niet gekker worden dat ik zonder kan!"

Mirjam: "Ja dat herken ik. Je vroeg net naar rolmodellen. Ik heb er nog één en dat is Wim Rietkerk. Met Wim ben ik in de Utrechtse Raad gestart. Ik was 23 en hij was net met pensioen. Dus we hadden een grappig leeftijdsverschil. Maar Wim bracht de gewoonte in om elke keer voordat wij de raadsvergadering in gingen samen te bidden. En dat veranderde mijn blik altijd weer. Er kwam een ander perspectief. In de politiek draait het al heel snel om gezien worden, de slimme interruptie, de scherpe vraag. Van die kant van het vak, het ambacht kan ik echt genieten, en dat je waardering krijgt van anderen. Maar doordat wij in gebed gingen, stond ik ineens weer voor God, als kind van Hem, zoals er zoveel zijn. Het gaf mij ook weer het besef dat ik door God geroepen ben om het goede te zoeken. En dat is iets heel anders dan de slimste interruptie of handig zijn. Dat is recht doen aan die situatie. Niet dat het dan altijd lukt, maar het verandert wel je blik."

KOMPAS

Jurjen: "Ben jij geloviger geworden door de jaren heen?"

Mirjam: "Oh joh, ergens blijf ik altijd een beginneling. Ik heb nu een baan die zoveel van me vraagt dat ik me heel afhankelijk weet. 's Avonds, als ik ga slapen, denk ik vaak: uiteindelijk is er een Ander die over ons waakt. Zonder Hem zou ik dit werk niet eens aankunnen. Er is een hele wereld te redden en die gaan wij niet redden."

Jurjen: "Maar met die boodschap ga je de verkiezingen niet winnen."

Mirjam: "Nee, dat weet ik, maar het is wel de basis. Vanuit ons geloof tot zegen willen zijn. Deze verkiezingen doen ertoe. Er is werk aan de winkel en dat vraagt veel en dat is niet morgen al opgelost. Maar ik weet wel met welk kompas wij als ChristenUnie aan de slag gaan. Vanuit geloof, vanuit hoop, vanuit liefde voor de mensen om ons heen. Zodat onze samenleving weer een plek wordt waar mensen, jong en oud, er voluit toe doen. Wij kiezen dus ook voor de samenleving. Voor al die betrokken inwoners, verenigingen, coöperaties, kerken, buurthuizen, jongerenwerkers die al lang aan de slag zijn. Een zorgzame gemeenschap vorm je samen. De overheid heeft daarin een onmisbare rol, maar is niet het begin of het einde. Het begint altijd tussen mensen. Dat is het hart. Zorgzame gemeenschappen is één van onze belangrijkste speerpunten en als ik de andere twee ook nog even mag noemen: de waarde van het leven, ál het leven. Van het menselijke leven tot de natuur om ons heen. En als derde willen we vooral rust brengen. In huizen, aan keukentafels. Je moet kunnen rondkomen als je werkt, als je een stel tieners hebt die je de oren van het hoofd eten, als je er alleen voor staat. Dat vraagt om investeren, ja, maar deze drie bewegingen van bouwen aan zorgzame gemeenschappen, bewondering voor elk leven en rust in het huishoudboekje zijn broodnodig."

VERTROUWEN

Jurjen: "We gaan even terug, naar de week voor het zomerreces toen het kabinet viel. Wat was op dat moment de 'en toch' van Mirjam? Wat heb je gebeden of heb je juist gedankt?"

Mirjam: "Nee, gedankt heb ik niet, zo zit ik niet in elkaar. Ik bad de hele tijd: geef me wijsheid. Geef dat ik het goed zie. En geregeld deed ik een rondje om te zien of ik iets miste. Maar telkens vonden we met elkaar hetzelfde. Dat gaf vertrouwen in wat komen zou. Dat er ook dan wel gezorgd zou worden. Zo voel ik dat nu ook. Hoe gaat het landschap veranderen? Ik weet het niet. Maar meer dan alle keren hiervoor doet het

ertoe met welke idealen en welk kompas wij aan de slag gaan. Het hangt echt niet af van één iemand die heel Nederland uit het slop zal trekken. Daar zijn verschillende partijen voor nodig en dat motiveert mij enorm om te zeggen: de ChristenUnie wil tot zegen zijn. We gaan het met elkaar doen. We gaan proberen, vanuit ons geloof, het goede te zoeken voor deze samenleving. Soms is dat vanuit Den Haag maar heel vaak is dat gewoon de gemeenschap waar je woont, vanuit een dorp als Nunspeet, waar mensen zelf de ruimte moeten krijgen om aan de slag te gaan. Samen planten we zaadjes van verandering, van hoop. In geloof en in gebed, omdat we tot zegen willen zijn."

Jurjen: "Wat wil je nu het liefst voor Nederland, wat is je diepste verlangen?"

Mirjam: "Mijn diepste verlangen is dat mensen zich geliefd weten. Dat is niet politiek te bereiken. Maar we kunnen wel werken aan een samenleving waar we ruimte hebben om naar elkaar om te zien. Waarin familiebedrijven een plek hebben, gezinnen ademruimte hebben. Werken aan zorgzame gemeenschappen dus. Ik weet heus wel dat heel veel mensen een andere kijk op het leven hebben, maar iedereen fleurt op als hij of zij zich geliefd weet. En ik denk dat wij als christenen en als ChristenUnie op elke plek waar we geroepen zijn daar heel veel van kunnen laten zien. Omdat we zelf weten dat het goed is."

Jurjen: "Dat God ons ziet."

Mirjam: "Ja. Dat Hij ons ziet. Hij houdt van ons. En dus moeten we ons oordeel opschorten en naast de ander gaan staan. Als we daarmee beginnen, wordt politiek opeens een heel ander vak. Omdat het dan veel meer gaat over hoe wij elkaar hoop kunnen bieden en goed voor elkaar kunnen zijn."

"Deze verkiezingen doen ertoe. Er is werk aan de winkel en dat vraagt veel en dat is niet morgen al opgelost."

Dankzij uw ChristenUnie blijft kiezen voor een principiële zorgverzekering mogelijk!

Geachte CU kiezer,

Bij de invoering van de huidige basisverzekering (in 2006) is dankzij het amendement, ingediend door de ChristenUnie en de SGP, een unieke zorgpolis mogelijk gemaakt.

Een basisverzekering voor mensen die vanuit principe of ideologie géén dekking wensen voor zaken als abortus en euthanasie.

Dankzij én met respect voor dit amendement biedt Care4Life deze principiële basisverzekering, als enige in Nederland aan.

Geïnteresseerd?

Bezoek onze website www.care4life.nl of scan de QR code.

- ✓ 8 met name genoemde, principiële uitsluitingen
- ✓ Een ervaren, betrokken zorgteam
- ✓ Christelijke zorgverleners als uitgangspunt
- ✓ Gescheiden premiestromen
- ✓ Voor Christelijk Nederland
- ✓ Contracten met alle ziekenhuizen in Nederland

U heeft de keuze, maak er gebruik van!

U kunt van 13 november t/m 31 december overstappen, Care4Life regelt alles met uw huidige verzekeraar.

Care4Life.....juist nu!

www.care4life.nl

OP WIE STEM JIJ?

De ChristenUnie gaat met 50 gemotiveerde kandidaten de aankomende Tweede Kamerverkiezingen in. De lijst is een mix van ervaren Tweede Kamerleden en nieuwe sterke volksvertegenwoordigers uit regio en stad.

Mirjam Bikker
Gouda, 1982

Fractievoorzitter ChristenUnie
Tweede Kamerfractie

“Ik geloof in een samenleving waarin we omzien naar elkaar. Waar je elkaar helpt en daar ook de tijd voor hebt. Vanuit ons geloof, gericht op de ander. Met al deze prachtige kandidaten gaan we daar werk van maken. Dat is #teamCU.”

Pieter Grinwis
Den Haag, 1979

Tweede Kamerlid ChristenUnie

“Met hart en ziel wil ik samen met u bouwen aan een thuis voor iedereen, aan een samenleving waarin je gewoon kunt rondkomen van je inkomen, zonder allerlei ingewikkelde toeslagen, aan goede zorg voor de schepping die ons is toevertrouwd. Omdat ik geloof in een samenleving waarin alles wat leeft, van het prille begin tot het broze einde, een thuis heeft.”

Don Ceder
Amsterdam, 1989

Tweede Kamerlid ChristenUnie

“Met de ChristenUnie wil ik op zoek naar politieke antwoorden op de sociale kwesties van deze tijd. Gedreven door Gods liefde, wil ik mij inzetten voor de vrijheid van gemeenschappen, die tegelijkertijd ook een verantwoordelijkheid hebben om elkaar te dienen.”

Alwin te Rietstap
Kloosterhaar, 1979

Wethouder Hardenberg voor
Economie, Verkeer en vervoer,
Jeugdzorg, Klimaat en Zorg

“Met een christelijk sociaal kompas zet ik mij in voor de samenleving. Als kandidaat uit de regio wil ik verbinding met regio's en regionale opgaven zichtbaar vertegenwoordigen. De inzet van mij en ons gezin leggen we biddend om wijsheid en kracht voor aan Hem, om deze dienstbaar te mogen vervullen.”

Joëlle Gooijer-Medema
Delft, 1976

Wethouder Delft voor Jeugd,
Ouderen en Armoede

“De ChristenUnie heeft een diepgewortelde visie en hoopvolle oplossingen om in een gebroken wereld recht te doen. Vanuit mijn ervaring als zorgprofessional, raadslid en wethouder, wil ik daar graag aan bijdragen. Ik probeer te zoeken wat God van me vraagt. In het vertrouwen dat hij 5 broden en 2 vissen, dus het beetje dat ik kan bijdragen, kan gebruiken in Zijn Koninkrijk.”

GEEF VANDAAG

Voor **21 euro** krijgt een christen training om 'onzichtbaar' te blijven.

Christenen in landen als China hebben het zwaar. De overheid houdt hen continu in de gaten. Alle mogelijke middelen worden daarbij ingezet. Van camera's op straat tot huiszoekingen, af luisterpraktijken, inbreken op social media-accounts en zelfs bureaus die ingezet worden om te spioneren.

Open Doors helpt bedreigde christenen zoals Ming. We bezoeken en trainen hen zodat ze staande kunnen blijven tijdens digitale vervolging.

Nico Drost
Rhenen, 1980

Tweede Kamerlid ChristenUnie

“Mijn politieke werk begint bij mijn diepe overtuiging dat onze God ieder mens kent en ziet. Zo kom ik aan mijn eigen politieke motto: ‘Oog voor ieder mens’. Ik wil graag mee helpen bouwen aan een land waar iedereen gezien wordt. Ik geloof dat dat heilzaam is voor onze democratie en samenleving. De ChristenUnie is voor mij de partij waar die dingen samenkomen: liefde voor God en liefde voor mensen.”

Tobias Holtman
Aalten, 1988

Fractievoorzitter ChristenUnie Aalten, Bestuurssecretaris bij Timon jeugd- en (jong)volwassenenzorg

“Het gewone leven – zoals voldoende inkomen en een betaalbare woning – staat voor veel mensen onder druk. Dat wil ik graag veranderen. Daarnaast wil ik de politiek verbinden met het platteland en grensregio’s. Het geloof geeft mij kracht en hoop, die ik gebruik om kwetsbare mensen een stem te geven.”

Cora Otter-van den Bosch
Bennekom, 1969

Fractievoorzitter ChristenUnie Ede

“In mijn keuzes wil ik God volgen, door te zorgen voor mensen in kwetsbare posities en de schepping. Armoedebeleid en vluchtelingen hebben in het bijzonder mijn aandacht. De ChristenUnie, een christelijk-sociale partij, plaatst zorg voor elkaar en onze leefomgeving centraal. Daar zet ik me graag voor in.”

Stieneke van der Graaf
Groningen, 1984

Tweede Kamerlid ChristenUnie

“Ik geloof in een samenleving waarin mensen tot hun recht en tot bloei mogen komen. Dat, geloof ik, is hoe we bedoeld zijn. Dat je recht mag lopen. Het is wat mij drijft, iedere dag weer, om te streven naar rechtvaardigheid. Daarbij is het ook mijn gebed om vrede en recht in de wereld, dichtbij en ver weg, om te vragen hoe ik daarin een instrument mag zijn.”

Michel Klein
Bussum, 1973

Statenlid ChristenUnie Noord-Holland, onderzoeker Vrije Universiteit Amsterdam

“Mijn geloof in God geeft mij iedere dag hoop, richting en moed om keuzes te maken. Ik wil zorgen dat we beter omgaan met Gods schepping en weer gaan leven van genoeg. Ook vind ik het belangrijk dat menselijke waarden centraal komen staan in een steeds meer digitale samenleving.”

Bekijk alle motivaties op christenunie.nl/kandidaten

“De kracht van deze partij is dat we iets hebben dat ons meer bindt dan alleen onze politieke visie, en dat is ons geloof. Het christelijk geloof is in alle hoeken en gaten van onze samenleving terug te vinden. Ik ben blij dat we die landelijke vertegenwoordiging ook goed kunnen laten zien op onze kandidatenlijst.”

Ankie van Tatenhove
Voorzitter
Landelijk Bestuur

11
Carlijn Niesink
Wirdum

12
Jerke Setz
Assen

13
Christian van der Krift
Eindhoven

14
Arjan Langen
Venlo

15
Lizo Koppejan
Goes

16
Elly van Wageningen
Lelystad

17
Bert Tijhof
Rijssen

18
Wouter de Reus
Vlaardingingen

19
Gaetan Mbwete
Den Haag

20
Mark Treurniet
Groningen

21
Arend Palland
Hattum

22
Bettelies Westerbeek
Den Haag

23
IJmert Muilwijk
Hoornaar

24
Judith Westerink-Petersen
Heteren

26
Gert van den Berg
Nunspeet

27
Alma Broekmaat-Hagens
Bunschoten-Spakenburg

29
Arjan Koerts
Veenendaal

31
Jan Pieter Verweij
Sliedrecht

34
Eva Kerklaan-van der Beek
Wierden

35
Joël Visser
Utrecht

36
Lieuwe van der Pol
Woudsend

32
Ingrid Paalman-Dijkenga
Biddinghuizen

33
Anil Kumar
Den Haag

39
Gilco Grandia
Aalst

40
Sara van Oordt-Jonckheere
Amersfoort

41
Bertus Cornelissen
Putten

42
Nathalie Nede
Arnhem

43
Jan Willem Schutte
Kampen

44
Gerben van Dijk
Rotterdam

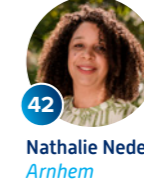
45
Piet Adema
De Wilgen

46
Frank Bosman
Vlijmen

47
Eline Hoogenboom
Voorthuizen

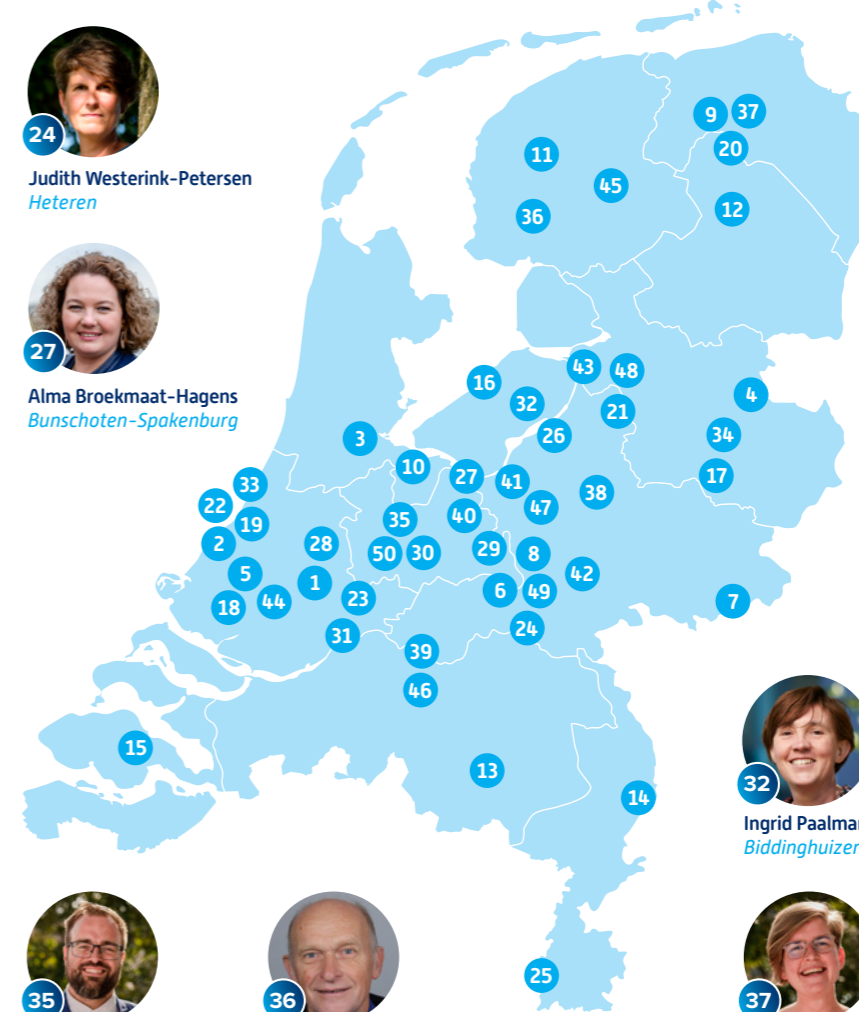
48
Henk Stoorvogel
Zwolle

49
Reinier van den Berg
Wageningen

50
Beatrice de Graaf
Utrecht

25
Ingeborg Dijkstra-Verbeek
Maastricht

28
Thera de Haan
Gouda

30
Annebeth Roor-Wubs
Utrecht

33
Anil Kumar
Den Haag

38
Jarin van der Zande
Apeldoorn

44
Gerben van Dijk
Rotterdam

50
Beatrice de Graaf
Utrecht

'NIEUWE VERBONDENHEID'

Verkiezingsprogramma 2023 – 2028

'Het mooiste verkiezingsprogramma van Nederland. Dat is het geworden'. Met deze woorden overhandigde Roel Kuiper het nieuwe verkiezingsprogramma aan Mirjam Bikker in het Wijkontmoetingscentrum Binnenhof in Nunspeet. 'Het is een programma dat vertelt waar christelijk-sociale politiek en zorg voor de schepping vandaag om draait. In tal van maatregelen geven we heel concreet aan wat er nodig is voor het Nederland waaraan we met elkaar moeten gaan bouwen'. Het verkiezingsprogramma is deze zomer in korte tijd tot stand gekomen. Naast de commissie onder leiding van Roel Kuiper, werkten tientallen mensen en leden van de themanetwerken eraan mee.

2. We leggen ons niet neer bij armoede

We geloven dat de overheid er juist is voor de meest kwetsbare mensen. We kiezen niet voor grote winsten, maar voor eerlijke verhoudingen in onze economie. Er komt een hoger sociaal minimum, een hoger minimumloon en de zorgpremie gaat fors omlaag. Mensen en gezinnen kunnen beter rondkomen van de bijstand en AOW.

3. We kiezen voor een leven in balans met de schepping

We zijn ervan overtuigd dat we op een andere manier moeten omgaan met de schepping. We stoppen met manieren van produceren en consumeren die een zware wissel trekken op de aarde en het klimaat. De landbouw en economie worden circulair, dat is minder belastend

voor de natuur. We maken onze samenleving snel klimaatneutraal, zodat we een mooie schepping door kunnen geven aan onze kinderen.

4. We zorgen voor betaalbaar wonen voor iedereen

We geloven dat iedereen recht heeft op een thuis. We pakken de onrechtvaardigheid op de woningmarkt aan en zorgen dat de overheid weer regie neemt over volkshuisvesting. We veranderen regels, zodat woningcorporaties en gemeenschappelijke initiatieven meer ruimte hebben om op een sociale manier te werken aan wonen. Zo bouwen we aan betaalbare huizen en betrokken gemeenschappen.

5. We investeren in onze jongeren als generatie van hoop

Het is onze overtuiging dat jonge mensen de hoop zijn van ons land. We willen onderwijs dat werkt aan de brede ontwikkeling van jongeren. We leggen ons niet neer bij de toename van zorgen, mentale problemen en zelfmoord onder jongeren. Ouders, leraren, scholen en jeugdhulpverleners krijgen meer steun, zodat ze het verschil kunnen blijven maken in het leven van jonge mensen.

6. We zetten in op goede zorg van het prille begin tot het broze einde

We geloven in de waarde van het leven. We investeren in alternatieven voor het afbreken van een zwangerschap en steunen jonge moeders. We gaan voor waardig ouder worden en zetten in op betere ouderenzorg. We strijden tegen eenzaamheid door miljoenen te investeren in hoopvolle plekken in wijken, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

7. We gaan voor sterke regio's

We stoppen met de onvruchtbare tegenstellingen tussen stad en platteland. Investeren en middelen worden eerlijker verdeeld over de regio's. We investeren 2 miljard in sterke steden en dorpen, zodat voorzieningen in gemeenten op peil gehouden kunnen worden.

8. We maken de overheid weer dienstbaar

We geloven dat de overheid dienstbaar moet zijn aan de samenleving en niet andersom. We doen een voorstel voor een politiek die weer meer over inhoud en ideeën gaat. Burgers krijgen via een constitutioneel hof een extra mogelijkheid de overheid aan haar grondwettelijke opdracht te houden. Zo werken we aan een nieuwe verbondenheid tussen burger en overheid.

9. We staan op tegen het onrecht van mensenhandel en verslaving

We doen alles wat mogelijk is om een einde te maken aan de moderne slavernij van mensenhandel in de prostitutie. We bestrijden de georganiseerde drugscriminaliteit en de drugscultuur die geweld, uitbuiting en criminaliteit in stand houdt. Ons ideaal is een verslavingsvrije samenleving.

10. We komen op voor mensen in nood wereldwijd

We geloven dat alle mensen op aarde naar Gods beeld zijn geschapen en dat maakt dat we verbonden zijn met het lot van mensen buiten onze landsgrenzen. Nederland blijft actief bijdragen aan vrede en recht in de wereld. We werken aan Europese oplossingen om meer grip te krijgen op migratie en te komen tot een rechtvaardig beleid.

Deze 10 punten vatten het in grote lijnen samen, maar een verkiezingsprogramma van 132 pagina's laat zich nooit compleet samenvatten. Bij interesse in het hele programma, is het mogelijk om deze te downloaden via www.christenunie.nl/verkiezingsprogramma

10 SPEERPUNTEN VAN NIEUWE VERBONDENHEID

Waar draait het nu precies om in ons verkiezingsprogramma? Dit is samen te vatten in 10 speerpunten:

1. We maken echt ruimte om voor elkaar te zorgen

We willen geen samenleving van ieder voor zich, maar steunen het gemeenschappelijke leven. Gezinnen krijgen meer ademruimte door goed beleid. Er komt een nieuw stelsel voor verlof, waardoor mensen zich kunnen inzetten voor elkaar en de samenleving. Zo kunnen nieuwe maatschappelijke initiatieven tot bloei komen.

bevrijdt kinderen van armoede
Compassion[®]
 in Jezus' naam

Wie krijgt jouw stem?

Wereldwijd leven meer dan 800 miljoen mensen in extreme armoede. Elke dag staan zij voor onmogelijke keuzes: kies ik voor eten, koop ik medicijnen voor mijn kind of betaal ik de huur?

Van die miljoenen mensen is meer dan de helft kind. Zij hebben geen kans om zich op een gezonde manier te ontwikkelen en worden vaak niet gezien of gehoord.

Geef daarom vandaag je stem aan een kind, dat geen stem heeft.

compassion.nl/iederkindtelt

Leg dat maar eens uit

Waar staat de ChristenUnie nu eigenlijk voor?

Misschien heb je die vraag wel eens gekregen op een verjaardagsfeestje. Zeker nu er verkiezingen aankomen zal deze vraag vaak naar voren komen. Maar hoe leg je dat simpel uit? Hier hebben we een aantal tips.

TIP 1: Gebruik de volgende kernachtige zinnen, die de missie van de ChristenUnie beschrijven.

De missie vormt de essentie van de ChristenUnie. Onderstaande zinnen geven weer wat de ChristenUnie belangrijk vindt, zonder op specifieke onderwerpen in te gaan.

- *Het is de ambitie van de ChristenUnie om de christelijke waarden te vertalen in normen voor de overheid en de samenleving.*
- *De ChristenUnie wil een politieke partij zijn die vrede zoekt en recht doet.*
- *De ChristenUnie voelt zich geroepen tot dienst aan de ander.*
- *Opkomen voor de kwetsbaren in de samenleving en voor de bescherming van het leven vindt de ChristenUnie belangrijk.*

TIP 2: vraag naar de onderwerpen die de ander belangrijk vindt

Waar ligt het hart van de ander? Wat raakt hen? Misschien is dat de stikstofdiscussie of juist het klimaat. Op www.christenunie.nl/standpunten staan al onze standpunten uitgebreid beschreven. Zo kun je laten zien hoe de ChristenUnie over die specifieke onderwerpen denkt. Sta daarbij open voor vragen en discussie, maar wees respectvol tegenover verschillende meningen, aangezien politiek vaak ook gevoelige onderwerpen raakt.

TIP 3: vertel resultaten

Maakt de ChristenUnie ook waar wat ze zeggen? Vaak zijn mensen nieuwsgierig naar wat een politieke partij voor elkaar heeft gekregen. Niet alleen woorden, maar ook daden. Misschien weet je niet goed wat de ChristenUnie allemaal bereikt heeft. Dan kun je gemakkelijk een kijkje nemen op www.christenunie.nl/resultaten. Hier staan onze resultaten als coalitiepartij beschreven. Neem ook een kijkje op de volgende bladzijde.

TIP 5: inspireer

De belangrijkste tip: vertel over jouw persoonlijke drijfveer om de ChristenUnie te steunen. Waarom ben jij lid geworden van de ChristenUnie? Verhalen vanuit het hart doen vaak meer dan gerepeteerde zinnen. Wie weet inspireer je iemand om lid te worden van de ChristenUnie!

TIP 4: vraag of ze Mirjam Bikker kennen

De lijsttrekker is de meest bekende persoon van een partij. En daarom is het des te idealer als mensen een positief beeld hebben van de nummer 1. Sinds begin dit jaar is Mirjam Bikker de lijsttrekker van de ChristenUnie. Ze volgde Gert-Jan Segers op. Rond de val van het Kabinet is Mirjam veel te zien geweest in de media. De ChristenUnie bleef namelijk staan voor haar principes en kon niet meegaan in de plannen rond de gezinshereniging. Uiteindelijk is het Kabinet hierover gevallen.

RESULTATEN

CHRISTENUNIE AFGELOPEN TIJD

De afgelopen jaren heeft de ChristenUnie in de coalitie gezeten. Er zijn veel mooie stappen gezet. Waar heeft de ChristenUnie zich hard voor gemaakt? Een greep uit de resultaten.

Tijdelijke huurcontracten verboden

De Tweede Kamer heeft ingestemd met het initiatief-voorstel van Pieter Grinwis van ChristenUnie samen met de PvdA om tijdelijke huurcontracten grotendeels te verbieden en het vaste huurcontract weer als norm te stellen. Op deze manier beschermen we beter de rechten van huurders en geven we hen meer zekerheid.

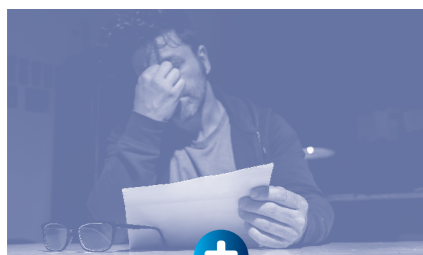
Geen gokreclames op tv

Er is een verbod op gokreclames op televisie. Hier is al langer maatschappelijke onvrede over, want veel jongeren raken gokverslaafd door de actieve en agressieve manier van promoten. Met het verbod op gokreclames wil Mirjam Bikker jongeren en kwetsbaren beschermen tegen de gokbedrijven. Met deze wet, die 1 juli 2023 is ingegaan, moeten gokbedrijven straks actief voorkomen dat de reclames deze groepen bereiken.

Kwetsbare wijken

Er wordt 200 miljoen extra uitgetrokken voor kwetsbare wijken. Het geld is bedoeld om problemen op het gebied van onderwijs, armoede, gezondheid, wonen en veiligheid aan te pakken. De bedoeling is om problemen in de wijken in samenhang aan te pakken.

Kortere schuldtrajecten

Dankzij een amendement van onder andere Don Ceder worden de schuldtrajecten wettelijk ingekort van drie jaar naar anderhalf jaar. Het duurt vaak te lang voordat mensen uit de schulden zijn wat vaak ernstige gevolgen heeft voor deze mensen. Bovendien zal de kortere termijn van de schuldtrajecten zorgen voor minder hoge maatschappelijke kosten. Het aangenomen amendement gaat over de Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp).

Studentenwelzijn

Dankzij een aangenomen amendement van Stieneke van der Graaf wordt er extra geld beschikbaar gesteld voor het welzijn onder studenten. Deze extra middelen zijn bedoeld om de kennis en expertise van onderwijsinstellingen te versterken. Er moet een nationale handreiking komen voor mbo-instellingen, hogescholen en universiteiten om ervaringen te delen. Dit is hard nodig omdat de situatie rondom het studentenwelzijn nu zorgelijk is.

Verduurzaming kerken

De Tweede Kamer wil meer geld investeren in het verduurzamen van kerken en andere monumentale gebouwen. Kerken zien hoge energieprijzen tegemoet waardoor er meer geld nodig is. Verduurzamen van kerken is de structurele oplossing, juist voor de langere termijn.

Benieuwd naar meer resultaten? Kijk op: christenunie.nl/resultaten

Honderden campagnevrijwilligers staan in campagnestand. Van chauffeurs, mensen die op evenementen staan tot huis-aan-huis flyerers. We vroegen een aantal van hen naar hun motivatie om hun tijd en energie in te zetten.

Toen ik de oproep van de ChristenUnie voorbij zag komen om vrijwillig chauffeur voor Kamerleden te worden, begon het bij mij meteen te kriebelen. Dat leek mij nou leuk om als gepensioneerde te doen. De landelijke politiek heeft mij altijd al gefascineerd en ik voel mij thuis bij de ChristenUnie. Ik kijk ernaar uit om binnenkort, heel praktisch, mijn steentje bij te dragen.

HAN HOOGENDOORN
(vrijwilliger chauffeur)

Tijdens de verkiezingsperiode ben ik actief als vrijwilliger om met een hoopvolle boodschap mee te bouwen aan onze democratie. De politici die uitkomen voor de ChristenUnie wil ik supporten in het uitdragen van die boodschap. En mensen die overwegen om op de ChristenUnie te stemmen wil ik laten zien dat ze niet alleen zijn: In alle hoeken van de samenleving durven mensen te kiezen voor een hoopvolle, verbindende boodschap voor Nederland.

MARIA TIGGELAAR
(campagnevrijwilliger)

Hoe kan ik mee doen?

Vrijwilligers zijn onmisbaar in deze campagne. Er zijn verschillende dingen die u kunt doen:

- ✓ Help mee bij onze **'Blauwe Zaterdagen'**. De laatste 3 zaterdagen voor de verkiezingen gaan we op pad in verschillende regio's.
- ✓ **Bid mee** met onze gebedsgroep.
- ✓ **Hang** de verkiezingsposter op!
- ✓ **Help mee** bij evenementen.
- ✓ Laat u inschakelen als **chauffeur**.

Kortom: Meld u aan als **vrijwilliger**. Voor allerlei onderdelen zoeken we mensen: van praktisch tot online. Schrijf u in via christenunie.nl/doemee.

Ik ben bij de ChristenUnie actief, omdat ik geloof dat we een verantwoordelijkheid naar onze kinderen en kwetsbaren hebben. We mogen opkomen voor wie dat zelf niet kunnen. Dat doe ik op geen andere plek liever dan bij de ChristenUnie. Ik voel me serieus genomen, ongeacht mijn leeftijd en achtergrond. Je mag zijn wie je bent en dat is goed genoeg.

EVELIJN ZANDBERG
(Bestuurslid PerspectiefF)

Campagneleider

Maarten aan het woord

Maarten van Ooijen is al enkele maanden actief als campagneleider voor de Tweede Kamerverkiezingen van de ChristenUnie. Hoe kijkt hij zelf tegen de campagne aan?

Tekst: Janno Kamphorst

Hoe is het om campagneleider te zijn?

Het is allereerst een gave uitdaging. Het zijn spannende tijden, met veel nieuwe lijsttrekkers en nieuwe partijen. Daarmee is het politieke speelveld anders. Het is onvoorspelbaar, juist ook voor de ChristenUnie. We willen ook in deze campagne dichtbij onszelf blijven en onze eigen identiteit laten zien: we geloven in God en in de kracht van de samenleving.

Wat doe je zoal als campagneleider?

Het verschilt van dag tot dag. Het is soms praktisch, soms meer strategisch. De ene keer meedenken over een campagnespotje, tekst voor een blog of speech. Dan is het weer strategisch: op welke thema's gaan we focussen? Uiteraard spar ik veel met Mirjam Bikker hoe wij het ChristenUnie-geluid zo goed mogelijk kunnen laten horen.

Wat hoop je voor deze campagne?

We willen mensen inspireren met een boodschap van verandering. Of beter gezegd, mensen meenemen in het geloof dat het ook anders kan. We willen mensen in beweging zetten. We geloven dat er in de samenleving dan veranderingen ten goede mogelijk zijn. Als dat gevoel ontstaat, hebben we als politiek ook een goede rol gespeeld.

Hoe kunnen mensen aanhaken in de campagne?

Er zijn heel veel manieren, die ook in dit magazine naar voren komen. Ik heb drie tips:

- 1) Op iedere plek hebben we één campagneleider nodig. Is die er niet, dan kun jij die ene campagneleider zijn. Is die er wel, haak dan bij diegene aan.
- 2) De laatste drie zaterdagen van de campagne zijn de belangrijkste 'blauwe zaterdagen', waarop we mooie acties willen neerzetten. Hier zijn veel mensen voor nodig.
- 3) Als laatste vraag ik om drie positieve berichten van de ChristenUnie te verspreiden. Dit kan via de app of via social media. Zo verspreid je opbouwende woorden. We willen een positieve campagne, geen negatieve.

Waarom ben je zelf enthousiast over de ChristenUnie?

Dit enthousiasme is geworteld in het feit dat we samenkomen rondom één centrale Rots, de kern van ons bestaan. God laat deze wereld niet los en heeft het in Zijn hand. Wij mogen als partij zoeken naar vrede en recht, in afhankelijkheid van onze hemelse Vader. Kortom: ik word enthousiast van de idealen van de ChristenUnie, samen met het rotsvaste fundament.

Agenda

4 november: Blauwe zaterdag
11 november: Blauwe zaterdag
18 november: Blauwe zaterdag

GELOOF IN DE SAMENLEVING

We leven in spannende tijden. De wereld verandert razendsnel en het klimaat verandert mee. Op het wereldtoneel is het crisis. Dictators bedreigen de wereldvrede en mensen vluchten, door hongersnood of geweld. Maar ook aan de keukentafel kan het crisis zijn. Als de rekeningen zich opstapelen. Vanuit ons geloof wil de ChristenUnie haar plek in de samenleving innemen. Daarnaast geloven we in een samenleving die naar elkaar omziet.

WIJ BOUWEN AAN ZORGZAME GEMEENSCHAPPEN

De ChristenUnie gelooft in zorgzame gemeenschappen, bewondering voor het leven en rust in het huishoudboekje. In zorgzame gemeenschappen is zorg vanzelfsprekend. Daar deel je uit van wat je hebt ontvangen.

WE BEWONDEREN ELK LEVEN OP AARDE

En wat hebben we veel gekregen: een prachtige aarde, het leven, elkaar. Met zulke cadeaus ga je zorgvuldig om. Daarom is klimaatverandering ons een zorg. Daarnaast staan we pal voor bescherming kwetsbare mensenlevens – vanaf het eerste tot aan het laatste eind.

WE BIEDEN RUST IN HET HUISHOUDBOEKJE

Iedereen moet kunnen rondkomen, of je nu werkt, thuiszit, alleen bent of een druk gezin hebt.. Rust over uw portemonnee geeft rust in uw hoofd en ruimte om te leven. Daarom pleiten we voor rust aan de keukentafel en rust in het huishoudboekje. Want je kunt pas uitdelen als je zelf voldoende hebt om van te leven. Ga naar christenunie.nl/geloofindesamenleving

Download nu de ChristenUnie-app
Blijf op de hoogte van het laatste verkiezingsnieuws

Nu in de store

Download op Google Play | Download in de App Store

DOE MEE!

Samen kunnen we de ChristenUnie zichtbaar maken op weg naar de verkiezingen van 22 november. Hoe u mee kan doen? Hier zijn een paar opties.

STEM

OP DE CHRISTENUNIE

Uw stem maakt het verschil. Door op de ChristenUnie te stemmen, bouwt u mee aan een toekomst waar mensen naar elkaar omzien en zorgen voor elkaar. Mogelijk kent u mensen die nog niet weten waar ze op moeten stemmen. Laat hen weten waar de ChristenUnie voor staat en waarom u enthousiast bent! Doet u mee?

GEEF

UW GIFT

Financiële steun is van onschatbare waarde om onze campagne succesvol te maken. Met uw donatie kunnen we effectieve campagnes voeren, om zoveel mogelijk mensen ons christelijke-sociale geluid te kunnen vertellen. Elke bijdrage, groot of klein, draagt bij aan onze missie. Geef uw gift via christenunie.nl/gift.

BID

MET ONS

Gebed is een krachtig wapen. Bid met ons voor wijsheid, leiding en Gods zegen in ons werk. Uw gebed is een bron van inspiratie en bemoediging voor onze kandidaten en medewerkers. Ga voor gebedspunten naar: christenunie.nl/gebed

VOLG ONS OP SOCIAL MEDIA Blijf op de hoogte van onze campagne, nieuws en activiteiten door ons te volgen op social media. Of meld je aan voor de nieuwsbrief van Mirjam. [Christenunie.nl/nieuwsbrief](https://christenunie.nl/nieuwsbrief)

ChristenUnie

christenunie.nl/ geloofindesamenleving